

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 516/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 17, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 16/2007 a jeho uznesením z 18. mája 2009, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 433/2012 a jeho rozsudkom z 29. mája 2013, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 6/2014 a jeho uznesením z 20. januára 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 17, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 16/2007 a jeho uznesením z 18. mája 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 433/2012 a jeho rozsudkom z 29. mája 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 6/2014 a jeho uznesením z 20. januára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) doručeným okresnému súdu 30. januára 2007 domáhal proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (odporkyňa v 1. rade), a proti senátu „2Obo“ najvyššieho súdu (odporca v 2. rade) náhrady nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 2 a 9 zákona o zodpovednosti za škodu.

Sťažovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 2 Obo 309/2004 z 20. apríla 2005 (ďalej len „rozsudok z 20. apríla 2005“) zverejnil o jeho osobe nepravdivé tvrdenia, ako aj tvrdenia difamačného charakteru, ktoré *«viedli dokonca k jeho krivému obvineniu z trestného činu krádeže a bez týchto tvrdení by k jeho obvineniu nikdy nedošlo. Túto okolnosť sťažovateľ súdu preukázal napr. textom odôvodnenia uznesenia o jeho obvinení podľa dôkazu č.11, kde vyšetrovateľ... napr. tvrdí: „Kontrolu v pokladničnej knihe nebolo možné vykonať, nakoľko časť účtovníctva [REDAKOVANÉ] neodovzdal a tá sa nachádzala v priestoroch jeho rodinného domu.“ Okolnosť, že šlo o obvinenie krivé, sťažovateľ preukázal uznesením o zastavení trestného stíhania podľa dôkazu č. 12. Týmto uznesením je preukázané, že trestné stíhanie bolo zastavené z toho*

dôvodu, že v čase vznesenia obvinenia bolo právo začať trestné konanie voči sťažovateľovi premlčané. K premlčaniu obvinenia sťažovateľa zo dňa 29. 11. 2000 došlo z toho dôvodu, že obvinenie sa týkalo skutku s dobou premlčania 5 rokov, ktorý sa mal stať dňa 28. 07. 2000. Z dôvodu premlčania však nebolo meritum obvinenia – napriek opakovaným žiadostiam sťažovateľa nikdy vyšetrené. Len z toho dôvodu môže v tejto okolnosti i v súčasnosti naďalej Ministerstvo vnútra SR nachádzať dôvod sťažovateľa ohovárať tvrdením, že trestný čin krádeže sťažovateľ skutočne spáchal a len formálna zákonná prekážka znemožnila, aby bol sťažovateľ za tento údajný čin i potrestaný.»

Okresný súd napadnutým uznesením č. k. 24 C 16/2007-28 z 18. mája 2009 konanie voči odporcovi v 2. rade (senát „2Obo“ najvyššieho súdu) zastavil z dôvodu nespôsobilosti „senátu najvyššieho súdu“ konať za štát. Následne krajský súd odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 18. mája 2009 zamietol uznesením sp. zn. 7 Co 228/2009 z 30. júna 2011 (ďalej len „uznesenie z 30. júna 2011“).

Uznesením sp. zn. 24 C 16/2007 z 30. januára 2012 okresný súd pripustil zmenu návrhu o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom v tomto znení:

«Slovenská republika je povinná žalobcovi do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku uhradiť 50.454,76 eura... s úrokom 6 % od 20.4.2005 až do splatenia. Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR je povinná odoslať žalobcovi do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku prehlásenie nasledovného znenia: „Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obo 309/04 z 20. 04. 2005 sudcovia senátu 2 Obo 309/04 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky... neoprávnene a hrubým spôsobom zasiahli do osobnostných práv..., keď bez overenia cudzích tvrdení a vlastnými tvrdeniami o ňom uviedli nepravdy ohľadom jeho pôsobenia vo funkcii konateľa spoločnosti... Citovaným nezákonným rozsudkom Slovenská republika umožnila prípravu justičného zločinu voči [REDAKOVANÉ] Týmto sa Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR za nepravdy zverejnené citovaným rozsudkom pánovi [REDAKOVANÉ] ospravedlňuje.“...»

Okresný súd následne po pripustení zmeny petitu rozsudkom sp. zn. 24 C 16/2007 zo 7. júna 2012 (ďalej len „rozsudok zo 7. júna 2012“) návrh sťažovateľa zamietol. Rozhodnutie prvostupňového súdu bolo na základe odvolania potvrdené ako vecne správne napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 433/2012 z 29. mája 2013. Sťažovateľ argumentuje, že krajský súd poprel jeho právo na *„prejednanie... návrhu na ochranu osobnosti a nepreskúmateľne prehlásil, že... náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať len podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Odvolací súd nepreskúmateľne toto právne tvrdenie doložil citáciou § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a tvrdil, že Občiansky zákonník možno použiť len vtedy, ak § 26 zákona č. 514/2003 Z. z. neustanovuje inak. Nepreskúmateľnosť citovaného dôvodu spočíva v tom, že ani § 26 zákona č. 514/2003 Z. z. ochranu osobnosti neupravuje (a neustanovuje) inak.“*.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že vec *„nemožno prejednať, pretože rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 2 Obo 309/04 z 20.04.2005 ako médium, na ktorom sú zachytené difamačné tvrdenia, nie je nezákonný, pretože nebol zrušený z vecných, ale len z procesných dôvodov...“*, avšak § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu podľa sťažovateľa nerozlišuje medzi nezákonnosťou procesnou a hmotnoprávnou, pričom procesná nezákonnosť znamená len to, že difamačné tvrdenia všeobecný súd vyslovil bez toho, aby tieto tvrdenia získal ako výsledok dokazovania.

Dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu z 29. mája 2013 najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 4 Cdo 6/2014 z 20. januára 2015 odmietol podľa § 243b ods. 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP ako neprípustné.

Sťažovateľ namieta, že napadnuté tvrdenia obsiahnuté v rozsudku najvyššieho súdu z 20. apríla 2005 obsahujú podstatnú časť dôvodov jeho krivého obvinenia, pričom *„Právna sústava Slovenskej republiky dokazovanie nepravdivosti skutkových tvrdení listín vydaných súdmi Slovenskej republiky v rámci ich právomocí skutočne i umožňuje; právny podklad pre takéto konania poskytujú § 134 O. s. p. a § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.“*

Súdy však nikdy neprejednali nárok sťažovateľa postupom podľa § 134 O. s. p... pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia s ním súdy naložili, akoby vôbec nebol uplatnený.“.

Sťažovateľ považuje odôvodnenie vo veci konajúcich súdov, podľa ktorého škoda sťažovateľovi nevznikla, takže nie je potrebné zisťovať, či sú napadnuté tvrdenia difamačné, za nesprávne. V tejto súvislosti argumentuje, že *„ujmou na právach sťažovateľa je nepravdivosť napadnutých tvrdení rozsudku sp. zn. 2 Obo 309/04 zo dňa 20. 04. 2005 – táto ujma sama osebe je škodou uplatnenou návrhom a ďalšie dokazovanie k nej nie je potrebné. Súdy svojim postupom odmietli vykonať dokazovanie, že napádané tvrdenia sú nepravdivé a znemožnili následné preukázanie okolnosti, že šlo o zásah objektívne spôsobilý vyvolať sťažovateľovi nemajetkovú ujmu. Tým mu súdy zabránili konať pred súdom.“.*

Sťažovateľ v súvislosti s postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní namieta vysporiadanie sa najvyššieho súdu s jeho dovolacou námietkou, podľa ktorej krajský súd *„neprejednal jeho nárok na ochranu osobnosti postupom podľa ustanovení Občianskeho zákonníka“.*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR na prístup k súdu, ako aj základné právo podľa čl. 6 ods. 1 európskeho Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní sp. zn. 24 C 16/2007, vedenom na Okresnom súde Bratislava I, na Krajskom súde v Bratislave v konaní sp. zn. 2 Co 433/2012, ako súde odvolacom a na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ako súde dovolacom, v konaní sp. zn. 4 Cdo 6/2014 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 24 C/16/2007-28 zo dňa 18. 05. 2009 a Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co/228/2009-37 zo dňa 30. 06. 2011 sa zrušujú.

3. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 433/2012-88 zo dňa 29. 05. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 6/2014 z 20. 01. 2015 sa zrušuje.

5. Ústavný súd SR priznáva [REDAKOVANÉ], primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 EUR (slovom päťtisíc eur), ktoré je Najvyšší súd SR povinný sťažovateľovi zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Ústavný súd SR priznáva [REDAKOVANÉ], primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 EUR..., ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný sťažovateľovi zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], CSs. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 355,72 EUR...“

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje takto: „Sme toho názoru, že sťažovateľovi vznikla nemajetková ujma tým, že Okresný súd Bratislava I, Krajský súd v Bratislave ako aj Najvyšší súd SR mu po dobu viac než 8 rokov odmietajú prístup k súdu. Vzhľadom na okolnosti uvedené v tejto sťažnosti, má sťažovateľ za to, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je v danom prípade odôvodnené. Sťažovateľ týmto navrhuje, aby mu Ústavný súd SR priznal náhradu nemajetkovej ujmy spolu vo výške 10.000,- EUR... od oboch súdov, ktoré sú účastníkmi konania pred Ústavným súdom SR..., ktorou by aspoň čiastočne zmiernil dôsledky, ktoré štát sťažovateľovi spôsobil tu uvedeným poškodením jeho ústavných práv.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľ tvrdí, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné poukázať na už citovaný čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Zo sťažnosti možno vyvodit', že argumentácia sťažovateľa, ktorou odôvodňuje porušenie svojich práv podľa ústavy a dohovoru, smeruje proti napadnutému uzneseniu a jeho postupu, ktorý predchádzal vydaniu jeho vydaniu, ako aj vydaniu jeho rozsudku zo 7. júna 2012.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a rozsudku okresného súdu zo 7. júna 2012, ako aj postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, odvolania, o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu z 18. mája 2009 potvrdil ako vecne správne uznesením z 30. júna 2011 a rovnako ako vecne správny potvrdil aj rozsudok okresného súdu zo 7. júna 2012 napadnutým rozsudkom z 29. mája 2013.

Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaniach sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj absencia ústavnoprávneho rozmeru namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že najvyšší súd sa v napadnutom dovolacom konaní nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu z 29. mája 2013 (dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu z 29. mája 2013 najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné, pozn.). Ústavný súd napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj postup krajského súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, preskúmal z hľadiska možného porušenia sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sústreďujúc sa pritom na posúdenie, či ich možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné.

Sťažovateľ uplatňuje v sťažnosti tri zásadné námietky proti napadnutému rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Sťažovateľ v prvom rade napáda právny názor krajského súdu prezentovaný v napadnutom rozsudku z 29. mája 2013, podľa ktorého rozsudok najvyššieho súdu z 20. apríla 2005, v ktorom sú obsiahnuté difamačné tvrdenia o sťažovateľovi, nie je nezákonný, keďže bol zrušený len z procesných dôvodov (ďalej len „prvá námietka“).

Druhou námietkou sťažovateľ namieta, že krajský súd v napadnutom rozsudku poprel jeho právo na prejednanie návrhu na ochranu osobnosti tvrdením, že náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať len podľa zákona o zodpovednosti za škodu (ďalej len „druhá námietka“).

Za nesprávny považuje sťažovateľ aj názor krajského súdu, podľa ktorého mu nevznikla škoda, takže nie je potrebné zisťovať, či sú namietané tvrdenia difamačné. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd svojím postupom, ktorým odmietol vykonať dokazovanie, že napádané tvrdenia sú nepravdivé, znemožnil následne preukázanie okolnosti, že išlo o zásah objektívne spôsobilý vyvolať mu nemajetkovú ujmu; tým zároveň malo podľa sťažovateľa dôjsť k *denegatio iustitiae*, teda k odmietnutiu spravodlivosti v neprospech sťažovateľa (ďalej len „tretia námietka“).

V nadväznosti na námietky sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej

úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 234/2014).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov,

teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa v napadnutom konaní vedenom okresným súdom a následne krajským súdom domáhal uplatnenia zodpovednosti za škodu podľa zákona o zodpovednosti za škodu. Právo na náhradu škody majú podľa označeného zákona tí, ktorí boli účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť je objektívna, založená na kumulatívnom splnení troch podmienok, ktorými sú:

1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup,
2. vznik škody a
3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

V súlade s § 9 ods. 1 prvou vetou zákona o zodpovednosti za škodu štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

V súlade s § 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'učinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

V napadnutom rozsudku krajský súd potvrdil ako vecne správne rozhodnutie prvostupňového súdu a zdôraznil, že sa stotožňuje s odôvodnením v ňom obsiahnutým a v súlade s § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu zo 7. júna 2012 uviedol:

„Zhodne so závermi súdu prvého stupňa aj odvolací súd dôvodí, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, ani len povinnosť relevantného tvrdenia, v tom, že mu škoda, nemajetková ujma, vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, s nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci výslovne rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 4. 2005, sp. zn. 2 Obo 309/2004. Ani v odvolacom konaní navrhovateľ rozhodujúce právne skutočnosti netvrdil napriek správne poučeniu v napadnutom rozsudku. Akékoľvek ďalšie dokazovanie, osobitne navrhnuté navrhovateľom, by potom bolo nadbytočné, nehospodárne, nemalo by vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. V odvolacom konaní navrhovateľ dôvodil, že sa voči štátu domáhal ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že zákon č. 514/2003 Z. z. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom lex specialis. To znamená, že v prípade, že orgán verejnej moci spôsobí škodu, nemajetkovú ujmu a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d/ nesprávnym úradným postupom, náhradu škody, nemajetkovej ujmy, možno priznať len podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý v prejednávanej veci aj súd prvého stupňa správne aplikoval. Občianskym zákonníkom sa spravujú právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku len vtedy, ak § 26 zákona č. 415/2003 Z. z. neustanovuje inak (§ 25 ods. 1 citovaného zákona).

Príčinná súvislosť medzi vznikom škody, nemajetkovej ujmy a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 4. 2005 sp. zn. 2 Obo 309/2004, od

ktorého navrhovateľ všetko odvíjal, daná nie je, ako aj správne uvádzal súd prvého stupňa. Totiž konateľom spoločnosti [REDAKOVANÉ], navrhovateľ nie je od roku 2000, orgány činné v trestnom konaní spomínaným uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor ekonomickej kriminality [REDAKOVANÉ] zo dňa 29. 11. 2005, ČVS: ORP-594 2002-Ts, nevychádzal z daného rozsudku, tento rozsudok nebol zrušený pre nezákonnosť (v rozpore s hmotným právom), návrh na rozvod jeho manželstva bol podaný až v polovici roku 2006. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ide o veľké časové rozpätie, v ňom sled udalosti (konkrétne kedy a akých) smerujúcich ku škode, nemajetkovej ujme daným rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky navrhovateľ ani len netvrdil. Napokon nárok na náhradu škody, náhradu nemajetkovej ujmy, navrhovateľa nezakladá ani jeho trestné stíhanie, pretože trestné stíhanie navrhovateľa bolo zastavené (len v dôsledku premlčaniu trestného stíhania).“

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu zo 7. júna 2012, t. j. postupoval v súlade s § 219 ods. 2 OSP, a s prihliadnutím na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd považuje za potrebné poukázať i na to, že už okresný súd sa podrobne vysporiadal s otázkou splnenia podmienok na uplatnenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, príp. nesprávnym úradným postupom.

V rozsudku zo 7. júna 2012 okresný súd k tomuto predovšetkým uviedol:

„Predmetom konania bola náhrada škody spôsobená nezákonným rozhodnutím a správnym úradným postupom súdu...Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že rozsudok NS SR sp. zn. 2 Obo 309/04 zo dňa 20. 4. 2005, ktorým bolo rozhodnuté o vylúčení navrhovateľa ako spoločníka zo spoločnosti [REDAKOVANÉ] nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie v zmysle zákona číslo 514/2003 Z. z. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým

existencia nezákonného rozhodnutia, t. j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. V danom prípade rozhodnutie NS SR nebolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom, pretože ako bolo už uvedené vyššie, rozhodnutie bolo v dovolacom konaní zrušené z procesných dôvodov.

Navrhovateľ v konaní namietal aj nesprávny úradný postup, ku ktorému malo dôjsť v konaní pred NS SR sp. zn. 2 Obo 203/04 a to konkrétne porušením § 27 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 167 ods. 2 O. s. p., § 157 O. s. p. a § 134 O. s. p. V súvislosti s týmto tvrdením navrhovateľa je potrebné uviesť, že k porušeniu uvedených zákonných ustanovení nedošlo, pretože ani v dovolacom konaní, v ktorom predmetné rozhodnutie bolo zrušené, dovolací súd porušenie týchto ustanovení neuviedol a ani nekonštatoval...

Súd po porovnaní skutkových tvrdení uvedených v rozsudku NS SR a v uznesení OR PZ konštatoval, že v uznesení OR PZ sa nenachádza žiadna citácia z predmetného rozsudku NS SR... V uznesení OR PZ sú konkrétne uvádzané rozhodnutia a to: rozhodnutie KS v Bratislave č. k. 28 Cb 75/00-73, rozsudok NS SR č. 5 Obo 190/02, rozsudok NS SR č. k. 1 Obdo V 41/2004-166, pričom tieto rozhodnutia sú uvedené konkrétne jednak vo výroku a aj na strane 2 odsek 2 uznesenia OR PZ, z ktorého vychádza tvrdenie uvedené v odseku 3., na ktorý poukázal navrhovateľ. Na základe tohto zistenia súd konštatoval, že napadnutý rozsudok NS SR sp. zn. 2 Obo 203/04 zo dňa 20. 4. 2005 vôbec nie je citovaný v uznesení OR PZ...

Navrhovateľ namietal, že v predmetnom rozsudku NS SR uviedol, že bol konateľom spoločnosti [REDAKOVANÉ] do 26. 7. 2000, pričom konateľom bol do 14. 8. 2000 v súvislosti s tým súd uvádza, že jeho funkcia konateľa zanikla dňa 28. 7. 2000, pretože v ten deň bol odvolaný z funkcie konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] valným zhromaždením. Takéto odvolanie má konštitutívny charakter, zápis do obchodného registra má len deklaratívny charakter. Ak NS SR v rozsudku uviedol dátum dňa 26. 7. 2000 namiesto dňa 28. 7. 2000, išlo zrejme o chybu v písaní, ktorú nemožno hodnotiť ako nesprávny úradný postup.

Pokiaľ navrhovateľ spájal tvrdenia uvádzané v rozsudku NS SR s trestným stíhaním je potrebné dodať, že orgány činné v trestnom konaní nie sú viazané dôvodmi rozsudkov vydaných v občianskom súdnom konaní. Vykonávajú vlastné dokazovanie zamerané na preukázanie skutočností, že došlo k spáchaniu trestného činu a kto je páchatelom trestného

činu. Súd považuje za potrebné ešte zdôrazniť, že v uznesení OR PZ nebola žiadna zmienka ani odkaz na rozsudok NS SR sp. zn. 2 Obo 309/04 zo dňa 20. 4. 2005.

Navrhovateľ v konaní ďalej uviedol, že krivé obvinenie ho zasiahlo tým, že ako konateľ spoločnosti stratil možnosť uchádzať sa o štátne objednávky, ktorými sa do tohto času živil. V súvislosti s týmto tvrdením navrhovateľa súd musí uviesť, že navrhovateľ bol z funkcie konateľa odvolaný dňa 28. 7. 2000 a rozsudok NS SR bol vyhlásený dňa 20. 4. 2005, uznesenie OR PZ bolo vydané dňa 29. 11. 2005.

Navrhovateľ vznik nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške odvodil z tej skutočnosti, že bol krivo obvinený a nemohol podnikáť a ako aj z toho dôvodu, že po vydaní uznesenia OR PZ zo dňa 29. 11. 2005 manželka po svojej výpovedi na krajskom súde ako svedkyňa v roku 2006 podala v júli 2006 návrh na rozvod manželstva. Jediným dôvodom návrhu na rozvod manželstva bolo krivé obvinenie vyplývajúce z uznesenia OR PZ.

... výšku nemajetkovej ujmy navrhovateľ odvodzoval aj od tej skutočnosti, že prišiel o možnosť zárobku, ktorý v čase, kým nebol neoprávnene napadnutý, bol daný jeho podielom 1/6 na 18 000 000,- Sk zisku.

Podľa názoru súdu by však mohlo ísť len o majetkovú ujmu a nie o nemajetkovú ujmu, keď navrhovateľ už v menovanej spoločnosti nemôže naďalej pracovať a získať príjem či už formou mzdy alebo zisku.

Z výpovede navrhovateľa vyplynulo, že zásah do jeho osobnostných práv predmetným rozsudkom mal tiež následky v jeho rodine, manželka sa s navrhovateľom rozviedla potom, ako bola vypočutá ako svedkyňa v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave. Samotný navrhovateľ, však vo svojej výpovedi konštatoval, že jediným dôvodom, návrhu na rozvod manželstva bolo krivé obvinenie vyplývajúce z uznesenia OR PZ.

Navrhovateľ vôbec nepoukazoval vo výpovedi na to, že by dôvodom na rozvod manželstva boli tvrdenia uvedené v rozsudku NS SR zo dňa 20. 4. 2005...

Keďže navrhovateľ nepreukázal počas konania príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, či nezákonným rozhodnutím, jeho návrhu súd nemohol vyhovieť a návrh v časti zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 50.454,76 eura s príslušenstvom zamietol.“

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (napr. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 170/2012, IV. ÚS 1/2012), pričom nezastupiteľnú funkciu pri výklade a zjednocovaní judikatúry má najvyšší súd. Ústavný súd preto poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 20/2009 z 30. mája 2011, z ktorého vyplýva, že *„Zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia vo všeobecnosti je otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Tak rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu ako i z dôvodu vady konania je nezákonné a za splnenia ostatných zákonných podmienok môže zakladať zodpovednosť štátu za škodu, ktorá prípadne z takéhoto rozhodnutia vznikla účastníkovi. Aj napriek tomu, že pojem nezákonné rozhodnutie nie je v zákone definovaný, je však možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa dá rozumieť akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom.“*

S prihliadnutím na citovanú časť rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúcu sa zákonnosti rozhodnutia vo všeobecnosti ako jednej z podmienok na uplatnenie zodpovednosti štátu za škodu sa javí záver okresného súdu, s ktorým sa krajský súd v napadnutom rozsudku stotožnil, že rozsudok najvyššieho súdu z 20. apríla 2005 nemožno považovať za nezákonný (prvá námietka sťažovateľa), keďže bol zrušený len z procesných dôvodov v dovolacom konaní, ako minimálne spochybniteľný. Ústavný súd ale zároveň poznamenáva, že aj keby vo vzťahu k prvej námietke týkajúcej sa (ne)zákonnosti rozsudku najvyššieho súdu z 20. apríla 2005 prisvedčil argumentácii sťažovateľa, táto by s prihliadnutím na ďalej uvedené nemohla mať ústavno-právnu relevanciu. Pre uplatnenie zodpovednosti za škodu totiž podľa názoru okresného súdu vyjadreného v jeho rozsudku zo 7. júna 2012 a krajského súdu prezentovaného v napadnutom rozsudku neboli kumulatívne splnené ďalšie zákonom ustanovené podmienky, t. j. že sťažovateľ okrem (ne)zákonnosti rozhodnutia nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi vznikom škody, resp. nemajetkovej ujmy a rozsudkom najvyššieho súdu z 20. apríla 2005, resp. postupom

najvyššieho súdu v konaní, ktoré vydaniu citovaného rozhodnutia predchádzalo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd považuje prvú námietku za zjavne neopodstatnenú.

Za ústavne akceptovateľný považuje ústavný súd aj názor krajského súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku, podľa ktorého náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať len v súlade so zákonom o zodpovednosti za škodu (vo vzťahu k druhej námietke, pozn.). V súlade so zákonom o zodpovednosti za škodu náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu prichádza do úvahy len v prípade, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú poškodenému subjektu. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch by pritom mala sledovať kompenzáciu ujmy spôsobenej najmä poškodením dobrej povesti, občianskej cti, prípadne kompenzáciu morálneho utrpenia. Uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy je obdobne ako je to v prípade náhrady majetkovej ujmy vecne previazané s kumulatívnym splnením zákonom ustanovených podmienok, ktoré sa posudzujú podľa zákona o zodpovednosti za škodu. Preto je vylúčené, aby bola v rámci konania o náhrade škody náhrada nemajetkovej ujmy všeobecným súdom posudzovaná výlučne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na posúdenie nemajetkovej ujmy v rámci konania o ochranu osobnosti. Sťažovateľ sa návrhom proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, nedomáhal ochrany osobnosti podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, aj keď úspešnosť žaloby, ktorou by sa v občianskom súdnom konaní domáhala ochrany osobnosti fyzická osoba, ktorá bola v odôvodnení rozhodnutia orgánu verejnej moci opísaná takým spôsobom, ktorý prekročil medze tzv. zákonnej licencie a nadobudol znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv, nemožno vylúčiť (k tomu pozri aj rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 176/2012 z 26. septembra 2013).

Uvedené závery sú aplikovateľné aj na tretiu námietku, ktorou sťažovateľ v podstate obdobne ako v prípade druhej námietky namieta postup krajského súdu, ktorým tento odmietol vykonať dokazovanie, že tvrdenia uvádzané v rozsudku najvyššieho súdu z 20. apríla 2005 sú nepravdivé, a teda aj spôsobilé predstavovať zásah do osobnostných práv sťažovateľa. Tento postup by bolo na mieste uplatniť v konaní o ochrane osobnosti

podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, čo však nie je prípad sťažovateľa, ktorý sa ochrany svojich práv dovoľával v konaní pred všeobecnými súdmi v rámci konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa zákona o náhrade škody.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd ako odvolací súd svoj rozsudok z 29. mája 2013 ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, pričom postupoval v súlade s platnou právnou úpravou. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (v danom prípade zákonom o náhrade škody a Občianskym súdnym poriadkom) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálnu možnosť na to, aby ústavný súd po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľ namieta spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s jeho dovolacou námietkou, podľa ktorej krajský súd „*neprejednal jeho nárok na ochranu osobnosti postupom podľa ustanovení Občianskeho zákonníka*“.

Vychádzajúc zo svojej konštantnej judikatúry, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a postup, ktorý predchádzal

jeho vydaniu, na účely posúdenia, či túto sťažnosť sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v súlade s ktorou otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je v zásade otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 20. januára 2015 v prvom rade vyplýva, že najvyšší súd ako dovolací súd preskúmal procesnú prípustnosť dovolania sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu z 29. mája 2013 podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP a rovnako tak aj podľa § 237 OSP, pričom dospel k záveru, že dovolanie z týchto dôvodov nie je procesne prípustné.

Ústavný súd v ďalšom poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej k sťažovateľom namietanej prípustnosti dovolania z dôvodu, že krajský súd neprerokoval jeho nárok na ochranu osobnosti postupom podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, uviedol:

„Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté

rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.“

S prihliadnutím na citovanú časť napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ako dovolací súd sa v ňom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s námietkou sťažovateľa, ktorou odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. b) a § 241 ods. 2 písm. c) OSP, s ktorou sa však najvyšší súd nestotožnil, a preto jeho dovolanie odmietol ako neprípustné. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcich prípustnosť dovolania v občianskoprávných veciach).

Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž sudy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už nebol právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2016